

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra psychologie

Název bakalářské práce: **Péče o děti s dyslexií na základní škole**

Autor bakalářské práce: **Marie Šrámková**

Studijní obor: Sociální a charitativní práce

Vedoucí práce: PhDr. Ing. Marie Lhotová, Ph.D.

Oponent:

Obsahová složka:

Autorka se zabývala ve své bakalářské práci poměrně oblíbeným tématem specifických poruch učení. Ačkoliv to zní paradoxně, zpracování tohoto tématu je obtížné, protože práce málokdy přinesou něco nového, ale zpravidla přinesou učebnicové přehledy z všeobecně známých zdrojů, jako jsou v současnosti knihy Matějčka, Pokorné a Zelinkové. Kdyby se autorka ve druhé části práce nezabývala tématem nápravy dyslexie, byl by to bohužel i případ této práce. V první kapitole vymezila autorka příčiny, druhy specifických poruch učení, zabývala se odlišností v psychomotorických funkcích, lateralitou a přístupem k dětem s poruchami učení. Druhou a další kapitolu zaměřila na dyslexii a péči o děti s dyslektickými obtížemi, zejména pak na integraci dyslektických dětí do běžných základních škol. Cíl práce daný jako **zhodnocení péče o děti s dyslexií** vede sám o sobě k vyjadřování vlastních postojů, na jejichž základě chce stavět svá hodnocení. Přítěžujícím faktorem by mohla být (ačkoliv by se mohlo zdát, že je to naopak) skutečnost, že sama autorka má s diagnózou dyslexie a dysortografie vlastní zkušenost, musím však konstatovat, že autorka se nepustila do neopodstatněných kritik, jak to zprvu vypadalo, ale zhodnotila péči objektivně a reálně. Správně autorka zmiňuje diferenciaci mozkových hemisfér vzhledem k typu specifické poruchy.

Poznámky a připomínky:

Ne zcela bych souhlasila s tvrzením že „příčiny poruch učení nacházíme v poruchách řeči, motoriky, vnímání a podobně“ (str. 11), protože tyto poruchy (jak už je v dalším textu správně užíváno) bývají součástí specifických poruch učení.

Tvrzení na str. 25, že každé dítě, které úrovní svých intelektových schopností je schopno školního vzdělání, může být postiženo dyslexií, je v pořádku, v dalším textu se doplňuje, že se to týká dětí mentálně retardovaných, zanedbaných, trpících kulturní deprivací, dětí s vadami zraku, sluchu či hybnosti, ale je zapomenuto, že se to týká též dětí, které ničím takovým netrpí.

Typy dyslexie v textu podle Krejčířové chybí, ačkoliv je to práce speciálně se dyslexií zabývající. Vzhledem k tomu, že dyslexie je v práci tématem samostatné kapitoly a vzhledem k tomu, že v předchozí kapitole jsou uvedeny typy dyskalkulie i dysmuzie, by bylo jistě žádoucí zabývat se dyslexií hlouběji.

Vzhledem k tomu, že kapitola třetí je nazvána Péče o děti s dyslexií na základní škole, mělo by být téma individuálního vzdělávacího plánu zařazené to této kapitoly specializované na péči o děti s dyslexií a nikoliv o děti se specifickými poruchami učení obecně (kap. 3.3). Proč psát o matematických písemných pracích, toleranci rýsování a výtvarné výchově apod. Toto mohlo být např. obsahem závěrečného textu. Přitom v kapitole 3.4 se autorka znovu vrací k nápravě dyslexie na prvním stupni základní školy.

U nápravných metod bych doporučila nejen popis metody, ale uvést specifikaci na ten či onen typ dyslexie.

V této souvislosti bych doporučila podtrhnout nejen včasnou diagnostiku, ale co nejpřesnější diagnostiku.

V závěru autorka správně poukazuje na psychické dopady při dyslektických obtížích.

Formální stránka:

Počet gramatických chyb v práci je hraničně přijatelný. Str. 17, 18 jsou opakověně (8x) chyby ve slově lateralita (latelarita, latelaria), na str. 18 v textu je uvedeno jméno J. Langmeiera, ale chybí zdroj. Přehlednější by bylo další rozčlenění kapitol: např. 1.5, 1.5.1, 1.5.2, protože bez toho máme v podkapitolách dvojí členění bez číslování. Navíc není sjednocený typ písma Modifikace chování (str. 20), Vnitřní podmínky pro učení čtení (str. 28). Podobně je to se strukturací třetí kapitoly. Sebehodnocení čtenářských kompetencí znamená hodnocení vlastních čtenářských kompetencí? (str. 31, citace?).

Prezentace práce:

Práce má 52 stran textu, 3 kapitoly. V Seznamu použitých zdrojů je 12 knih.

Závěr:

Autorka vytvořila přehledovou práci vztahující se k vymezení a následné péči při specifických poruchách učení, čímž se trochu odchýlila od specifikace tématu dyslexie. Nicméně zařazení a postižení kontextů poruchy včetně popisu nápravy těchto poruch tak, jak obvykle probíhá, je v pořádku a svědčí o odpovídajícím uchopení jejich rámce. Autorka má představu o možnostech dalšího doplnění a rozšíření práce, což oceňuji.

Otázky k obhajobě:

1. Jak lze vysvětlit citaci 1. ze str. 31: „Známka z českého jazyka je informací o úrovni všech jazykových dovedností, nejenom čtení. Z tohoto důvodu nemusí být její vliv na sebehodnocení čtenářských kompetencí zcela jednoznačný. Jak je zřejmé z výsledků ve druhé části výzkumu (Kterého? Uvedeného v knize Bragдона a Gamona? Kde je uveden přímý odkaz? Kde je zmíněna první část

výzkumu?), známka z českého jazyka koreluje mnohem více se sebehodnocením v oblasti pravopisu a písemného projevu, kde je tato shoda dokonce statisticky významná.“

2. Jak lze vysvětlit citaci 2. ze str. 32: „...rodiče dyslektiků jsou mnohem vnímavější k výkonům svých dětí v oblasti školních předmětů a mají o nich mnohem víc informací než o jejich pocitech či vztazích s lidmi, k nimž tak empatičtí nejsou.“

Praha 15. 5. 2010

PhDr. Ing. Marie Lhotová, Ph.D.